

Mindre graving

Det er ti prosent færre nominerte til årets SKUP-pris. Aftenposten har seks kandidater. Ingen aviser har flere.

ROBERT HOFTUN GJESTAD

47 prosjekter er i år plukket ut i kampen om årets SKUP-pris, den høyeste hederen for såkalt gravende journalistikk i Norge. Dette er en nedgang på ti prosent fra i fjor, da det var 52 kandidater til prisen.

Blant de 47 er det seks saker som kommer fra medarbeidere i Aftenposten. Ingen andre aviser har flere, men NRKs mange ulike redaksjoner er ledende med tilsammen syv nominerte.

Den viktige journalistprisen deles ut av en jury ledet av redaktør Thor Woje i Romerikes Blad under SKUP-konferansen i Tønsberg 21. mars.

De seks sakene som er representert fra Aftenposten er «Krigen i regjeringen» av journalist Robert Gjerde, «Ambulansesaken» av Kjetil Østli, «ACTA og pensjonistene» av Lars Magne Sunnanå og Carl Alfred Dahl, «Billett-skandalen i Oslo» av Einar Haakaas og Sverre Stenseng, «Menneskesmugling» av Olga Stokke og Per Kristian Aale og «SN Power-saken» av Per Anders Johansen, Tor Arne Andreassen og Kristoffer Rønneberg.

De skal konkurrere mot saker om for eksempel «Saera Kahn ringte spåkone» (VG) og «Spillet om et OL» (NRK), samt fire bøker.

I fjor vant Finansavisens Morten Hofstad denne prisen for sakene om «Terra og kommunene».

robert.hoftun.gjestad@aftenposten.no

Jernanger fikk eget band

■ Filmen *Jernanger* har fått en avlegger i form av et band. Det skyldes at musikerne og den filmaktuelle regissøren **Pål Jackman** og skuespilleren **Bjørn Sundquist** gitardu-ellerte på *Grosvold* for en drøy uke siden. Så bra syntes de «Tres Cojones» låt at gutta spontant dannet Jernanger-bandet. Torsdag holder de sin første offisielle konsert på Folken i Stavanger. (NTB)

Jon Fosses kortroman *Andvake* fra 2007 er overført til scenen. Det er blitt poetisk og stillferdig.

Finstemt fortellereteater

Teater

Det Norske Teatret i samarbeid med Rikskonsertene

Andvake

Av Jon Fosse

Regi: Kjetil Bang-Hansen

Musikk: Benedicte Maurseth

Med Svein Tindberg og Benedicte Maurseth

● **Vakkert, vart og finstemt fortellereteater over Jon Fosses roman *Andvake*.**

Monologen fremføres med innlevelse av Svein Tindberg, med nydelig tonefølge av hardingfelespilleren Benedicte Maurseth. Den enkle fortellingen om Asle og Alida er både vakker og vond, og vil gå rett inn i hjertet til de fleste. Den er poetisk, stillferdig og trist.

Forestillingen er et samarbeidsprosjekt mellom Det Norske Teatret og Rikskonsertene. Etter å ha blitt kåret til Årets unge folkemusiker for to år siden, fikk Benedicte Maurseth muligheten til å velge seg et prosjekt. Valget falt på Fosses tekst, som hun på Prøvesalen fremfører sin egen musikk til. Med seg har hun fått en skuespiller som ikke er ukjent med å stå alene på en scene med en stor teatertekst. Det er fjorten år siden Svein Tindberg levede *Markusevangeliet*, og fem år senere *Apostlenes gjerninger*, på strak arm og til enorm publikumssuksess. Fosses *Andvake* har også klare religiøse undertoner.

Ikke rom i herberget. Det unge ugifte kjæresteparet er alene i verden og rømmer fra hjembygden for å finne arbeid og husrom i Bjørgvin. Men det var ikke rom i herberget. Ingen slipper dem inn, kanskje fordi Alida er høygravid og snart skal føde. Men Asle og Alida tyr til tøffere og mer dramatiske handlinger enn hva Josef og Maria gjorde for å få husly. De både stjeler og utøver vold.

Teksten er lavmælt, full av le-

gendestoff, lengsler, svik og forbrytelser. Men aller størst er kjærligheten. Og *Andvake* er en vakker kjærlighetshistorie. Beretningen om de to ensomme, fattige og forkomne menneskene er rørende. Å være andvaken betyr å være søvnløs. Teksten er både virkelighetsnær og drømmeaktig. Det er en klassisk Fosse-tekst preget av hans gjenkjennelige språk og fortellerstil. Men uten skuespilleren Svein Tindberg og musikeren Benedicte Maurseths tilstedeværelse og flotte innsats er det ikke sikkert at teksten hadde klart seg

så godt på scenen som den gjør her. Monologen fremføres vart og finstemt. Tindberg både spiller personene og forteller handlingen. Som Asle bærer han på et feleskrin. Den fattige unge mannens felespill knyttes opp til Maurseths vemodsfylte spill. Musikken, som er full av både sorg og håp, veves inn i handlingen og skaper atmosfære og stemning.

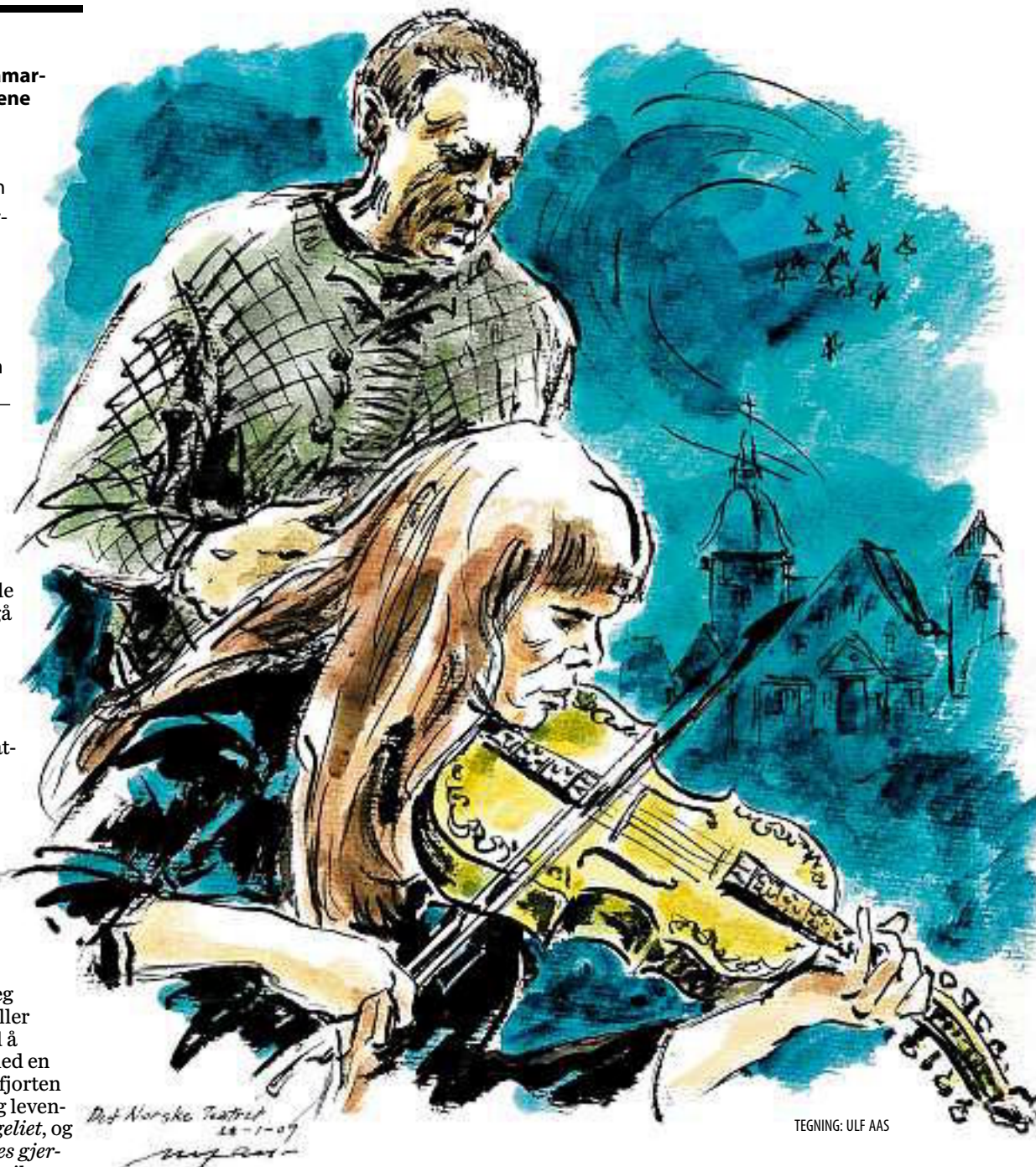
Lavmælt uttrykk. Regissør Kjetil Bang-Hansen har gitt dette tragiske legendestoffet et lavmælt uttrykk. Han gir tid og

rom til ord og toner. Det er blitt assosiativt teater, med et nøkternt og rensket scenebilde fra scenograf Helge Hoff Monsens side.

I hans tomme rom med bare to enkle benker, er omgivelsene redusert til et bakgrunnsbilde med antydning til bymiljø, med fjell og stjernehimmel.

Her står teksten og felespillet i sentrum. Innenfor disse sceniske rammene kommer fortellingen om Asle og Alida frem – og angår oss.

ELISABETH RYGG

TEGNING: ULF AAS

- Minner om en skitten pornofilm

Den nye dramadokumentaren om Knutby-tragedien slaktes av Aftenbladets filmanmelder Jan-Olav Andersson.

JAN GUNNAR FURULY

«Filmen er så dårlig at den iblant minner om scenene i skitne pornofilmer», skriver filmanmelderen etter å ha sett *Vägen hem* av regissøren Karin Swärd.

Andersson mener det er lite

trolig at filmen vil bli eksportert til noen andre land, og slår fast at produksjonen er et «sammensurium av dokumentarbilder og tafatte rekonstruksjoner med skuespillere». Ifølge filmanmelderen kan regissøren unnskyldes for at hun går ut ifra at alle kjenner historien om Knutby, men hun inkluderer med at Swärd overhodet ikke behersker fiksjonsdelen av filmen.

Han klager over at filmen mangler dramatisk oppbygging, og at skuespillerne virker

uten regi. Billedspråk og lyssetting får også gjennomgå.

«Gjennom å basere dialogen på autentiske innspillinger føles historien ironisk nok nesten mindre sann. Det blir veldig stumt når alle prater som en forhørs- og rettergangsprotokoll», skriver han.

Filmanmelderen gir likevel ros til skuespillerprestasjonene til Anna-Lena Strindlund som klarer å fremstille en karismatisk Åsa Waldau og Liv Mjones som er den sårbare barnepasserer Sara Svensson.

På fredag har kinoversjonen av *Vägen hem* premiere i Almunge, i nærheten av Knutby i Uppland. Alle billettene til premiereforestillingen er for lengst solgt, ifølge Aftenbladet.

Den nåværende pastoren i Knutby, Kim Vincent, gjør det klart overfor avisen at han ikke kommer til å se filmen. Han vil heller ikke kommentere innholdet i den. 12. februar starter svenske TV4 visningen av TV-versjonen av dramadokumentaren, i tre episoder.

jan.gunnar.furuly@aftenposten.no

Den svenske filmanmelderen Jan-Olav Andersson mener produksjonen *Vägen hem* om Knutby-drapet er et «sammensurium av dokumentarbilder og tafatte rekonstruksjoner med skuespillere».

FOTO: BJÖRN LARSSON ASK/SCANPIX